

ÕMBLEMISRINGI NÄIDISÕPPEKAVA

**KULTUURHARIDUSTÖÖ METOODILINE KESKKABINET
TALLINN, 1957**

ÕMBLEMISRINGI
NÄIDISÕPPEKAVA

LOOJLISE TÄHT
PÄRALT

E E S S Ö N A

Õmblemisringi töökava on mõeldud selleks, et abistada õmblusringi juhti töö organiseerimisel ja läbiviimisel ringis.

Õmblemisringid organiseeritakse rahvamajade, kultuurimajade ja kolhoosiklubide juurde kusjuures klubilise asutuse ülesandeks on organiseerida ringist osavõtmist, muretseta vajalikud ruumid ja kindlustada süstemaatiline töö ringis. Ringi juht peab tundma lõike joonestamist ja rõivaste õmblemist, seepärast võib ringi juhiks olla mõni kutsekooli, kergetööstuse tehnikumi või kutsetehnikakooli lõpetanu.

Antud õppekava on koostatud näidiskavana. Õppekavas võib ringist osavõtjate soovi kohaselt teha muudatusi, näiteks võib õppekava täiendada lasteriiete õmblemisega, ringi tööd võib alustada seeliku ja pluusi valmistamisega jne.

Kui ringist osavõtjad on erineva ettevalmistusega, on soovitatav jagada osavõtjad gruppidesse vastavalt nende teadmiste tasemele.

Materjali rõivaste õmblemiseks muretseb iga ringist osavõtja ise, kellele jääb hiljem ka valmistatud ese.

**Kultuurharidustöö Metoodiline
Keskabinet.**

Metoodilised juhised

Ringi ülesandeks on isikute õpetamine, kes ei oska õmmelda või ei oma õmblemiseks küllaldaselt vilumust. Ringis õpitakse õieti ja kvaliteetselt õmblema naiste kerget riietust (pluusid, seelikud jne.).

Antud kava järgi on ringi esimeseks ülesandeks õpetada esemete juurdelõikamist ja õmblemist. Õppimise protsessis peavad ringi liikmed õppima lihtsama tegumoega esemete õmblemise võtteid ja oskust kasutada juba valmis lõikeid (lekaale). Teisel õppimise etapil on kavas iseseisev lõigete konstrueerimine esemete juurdelõikamiseks ja keerulisema tegumoega naiste riietuse (kleitkostüüm, naiste kostüüm ilma voodrita jne.) õmblemine.

Mitmesuguse kerge riietuse töötlemisvõtete parema omandamise huvides näeb programm ette ringiliikmete tutvustamist materjali õpetusega ja töökoha õige korraldamisega.

Õppijad harjutavad algul teostama käsitsi-, masina-, ja triikimistöid. Pärast seda asuvad nad valmistama puuvillast kleiti, seelikut ja pluusi eesmärgiga omandada õigeid võtteid üksikute detailide ja eseme terviku õmblemiseks, selle järele lähevad õppijad üle teist liiki naiste riiete valmistamisele (villane kleit, kleit-kostüüm).

Harjutamine käsitsi- ja masinatöö teostamise võtete omandamiseks viiakse alguses läbi riidelappidega, hiljem on soovitatav valida väiksemaid, igapäevases elus vajalikke esemeid (laste põlled, kleidid, padjapüürid jm.).

Niisugused tööd õpetavad täpsust ja materjali ökonoomset kasutamist. Mitmesugust liiki naisteriietuse valmistamisel alatakse lihtsamatest töödest ja minnakse järk-järgult üle raskematele.

Iga eseme liigi juures käsitletakse tema valmistamise tüüpтехнологиат, tegumoe keerulisust, näidatakse ära töö teostamiseks vajalik materjal ja ajakulu.

Õpilased peavad oskama valmistada lõikeid ja vastavalt oma

mõõtmetele konstrueeritud lõikeid kasutades õieti ja ökonoomselt materjali juurde lõigata.

Ringi juhi ülesanne on kätte näidata ja läbi arutada lõike põhidetailid, kirjeldada tegumoodi ja selgitada, kuidas suurendada (48—50) või vähendada (48—46) suurusega lõikeid, kuidas kasutada lõiget juhul, kui kuju kalduv normist kõrvale (küürakus, kühmus olek).

Ringi juht peab hoolikalt valmistuma igaks tegevuseks, tähepanelikult kontrollima, kuidas ringi liikmed omandavad materjali. Õppijate iseseisva töö protsessis juht kontrollib nende tööd, näitab ära vead, õpetab valdama õigeid töövõtteid.

Ringi töö lõppedes võiks korraldada õpilaste tööde näituse.

Kava on arvestatud	160 tundi
Harjutustööd	10 tundi
Puuvillase kleidi valmistamine	46 tundi
Pluusi valmistamine	34 tundi
Seeliku valmistamine	20 tundi
Villase kleidi valmistamine	40 tundi
Lõigete konstrueerimine	10 tundi

Antud õmblemisringi programm on arvestatud üheks aastaks (septembrist maini), kusjuures töö toimub 1—2 korda nädalas 2—3 tundi korraga.

Õmblemisringi näidisõppekava

Moest ja materjali valikust

Rõivastuskultuuri tõstmisel on üheks tähtsamaks teguriks osata kohaselt riietuda, arvesse võttes aega, ruumi ja isikupära.

Iga ringi liige peab teadma, missugust rõivast sobib kanda teatud otstarbeks tööl, kodus, teatris, tänaval jne., vastavalt aastaajale. Enne uue riide ostmist on vaja põhjalikult läbi mõelda, missugust riietust omatakse ja mida vajatakse, et vältida ühesugust otstarvet taotlevate kleitide kuhjumist oma garderoobi. Viimasel juhul võib tekkida olukord, kus omatakse küll palju ilusaid kleite, kuid ollakse siiski halvasti riietatud, sest ollakse sunnitud ilmuma tänavale või tööle kleidis, mis sobib võib-olla ainult teatrisse või peole.

Mis puutub isikupärasse, siis peaksid kõik ringi liikmed

tundma õppima temale sobivat riietust. Oleks hea, kui ringi juht saaks anda individuaalselt näpunäiteid, kuid selle võimaluse puudumisel piisab ka üldistest soovitus-
test.

On kasulik teada, et blondidele sobivad rohkem pehmed värvitoonid, bastelltoonid, kuid ka tumedad värvid, brünetid aga võivad endale lubada värvi valikul rohkem vabadust.

Seejuures sobib tusedamatele isikutele tagasihoidlikumad ja tumedamad toonid. Viimasel juhul mustriiliste riiete puhul on soovitav valida väiksema kirjaga riiet, triibulistest mitte valida laia, järsu triibuga.

Moevaliku juures tuleks teada: «Mida lihtsam — seda kaunim».

Moe lõikejoon paistab kõige rohkem silma ühevärviliste riiete juures, siin on meil võimalus lihtsa, kuid originaalse võttega luua väga ilusaid isikupäraseid rõivaid.

Näiteks: 1. Ühest materjalist kombineeritud jakk-kleit, mis sobib kõikjale; jaki äravõtmisel võib (olenevalt tegumoest) kleiti kasutada ka pidulikumail juhtudel. 2. Jakk-kleit kolme värvi kombinatsioonis — jakk, seelik ja pluus — iga ese erinevat värvi (sobivas kooskõlas) või ühe värvi nüanssides.

Kirjude riiete juures moe lõigè kaob. Seda arvestades on õige valida lihtne tegumood ja lasta mõjuda ainult üldjoonel. Ka ruudulised ja triibulised kleidid mõjuvad hästi, kui nad on lihtsa tegumoega.

Suur tähtsus on ka sobiva kaunistusmaterjali kasutamisel.

Omaette ilus kaunistus võib ebasobivalt paigutatuna rikuda kogu mulje. Kaunistused, nagu pits, mitmesugused ilupaelad ja kunstlilled nõuavad oskuslikku käsitlemist.

Et riietuda hästi ja maitsekalt, selleks peab omama teatud oskust, mis on täiesti õpitav.

Moelehtedest on soovitav kasutada Tallinna, Riia, Moskva, Leningradi ja Kiievi moelehti.

Naisteriietuse modelleerimisel võib kasutada ka rahvariideid.

Materjali õpetuse elemendid

Lühikesed andmed taimsete, loomsete ja kunstlike kiude tsruktuuri ja omaduste kohta (pikkus, peenus, venivus, elastsus, vastupidavus rebimisele, kokkutõmbamine pesus

jne.). Lihtsustatud meetodid mitmesuguste kiude äratundmiseks kangastes. Kiude struktuuri mõju kangaste välimusele ja omadustele. Mõisteid kanga siduseist, siduste liigid: puuvillane, sarž, atlas. Muustriline kanga tihedus, selle tähtsus esemete õmblemisel.

Kanga viimistlemise liigid: ühevärviline, pleegitatud, pehmelt ja karedalt viimistletud. Kanga koe ja lõime suuna äratundmise meetodid. Kanga tugevuse määramine. Kanga venivus õmblemisel. Kanga parempoolse ja pahempoolse kindlaksmääramine. Kanga muustrid.

Kanga kokkutõmbamine, selle tähtsus riietusesemete õmblemisel.

Kanga pudevus, hargnevus. Selle määramine.

Villase kanga dekateerimine.

Kanga praagi määramine.

Naiste kergete rõivaste õmblemiseks kasutatavate kangaste assortimendi lühike karakteristika.

Õmblusniidid. Niitide omadused (tugevus rebimisel, venivus, ühtlus jne.). Niitide põhinumbrid.

Masina- ja käsiõmbluseks kasutatav siid, selle karakteristika.

Ringis õppija töökoht

Õppija töökoht: õmblusmasin, laud käsitsi tehtavate tööde jaoks, triikimise koht.

Instrumentid ja seadeldised.

Käsitööde jaoks — nõelad, käärid, sentimeeter (nende ülesanne, kasutamise reeglid): triikimiseks — lauad, (pealelaotamiseks) viltriie, piserdajad jne.

Instrumentide ja valmistamisel olevate esemete paigutamine töökohas.

Õppijate tutvustamine õige istumisasendiga nii käsitsi kui ka masinaga töötades. Ringi töö režiim.

Käsipested ja õmblused, traageldamistööd

Käsipestete liigid: traageldamis- ja äärestamispiste, palistamise salapiste vasemalt poolt, ristpiste, kinnitamise piste jne.

Õmbluste liigid: kokkuteppimine, pealtpappimine, ringiteppimine, kantimine, kahekordne palistamine kinnise ja lahtise lõikeäärega.

Täpne selgitamine, mis otstarbeks ja kus riiete juures

kasutatakse neid või teisi pisteid, et saada vastavaid õmblusi.

Mitmesuguste käsitsi pistete ja õmbluste tegemise võtete näitamine.

Mitmesuguste pistete ja õmbluste tegemise harjutamine riidelappidel.

Traageldamistööde osa ja tähtsus kerge riietuse valmistamisel. Sirge lõikeääre traageldamine sirgega, sirge vildakuga (diagonaalsega), kumerjoon kumeraga. Õige vildaku lõikeääre leidmine. Kahe vildaku lõikeääre traageldamine triibulisel kangal nii, et pealmisel poolel õmblusjoonel moodustub kalasaba.

Vildaku lõikeääre traageldamine.

Mustriga riide traageldamine: joonelise, ruudulise jne. kanga traageldamine ovaali järele.

Teha käsitsi krookeid detailidele; krookeid omavate detailide lõikude traageldamine.

Mitmesuguste traageldamistööde harjutamine. Objekti- deks võivad olla üksikud asjad: kotikesed, lasteriided suu- rusega nr. 24, vatiteki pealne riie mitmesuguste kan- gaste lappidest jne.

Masinatööd

Ringi juhi või õmblusmasinate mehaaniku instruksioo- nid.

Igapäevases elus kasutamisel olevad mitmesugused õmblusmasinad.

Masina töötavad osad, nende ülesanne, koostöö.

Mehhanismide (süstiku nõela, niidi juurdetõmbaja ja riide liigutaja) konstruktsioon ja töö.

Masina valmisseadmine ja reguleerimine, nõela valik ja paigale asetamine; ülemise niidi kohaleseadmine ja regu- leerimine, pooli kestakese korraldamine; kápakese kõrguse ja surve reguleerimine; piste suuruse reguleerimine ja riide liigutaja hammaste reguleerimine nõela plaadi kohal.

Häired masina töös, nende mõju õmblemise kvaliteedile. Häirete liigid: halb õmblus (sõlmed, krooked, vildakud pisted jne.), pistete vahelejätmine (täielikult või osaliselt), halb riide edasinihkumine, niidi (ülemise ja alumise) kat- kemine, nõela murdumine jne.

Häirete põhjused ja nende kõrvaldamiseks ning vältimi- seks rakendatavad abinõud.

Masina töötamisomaduste kontrollimine. Masina töötavate osade kontrollimine ja masinatöö valvamine.

Niitide (ülemise ja alumise) valik riide jaoks, millest ömmeldakse. Nõela valik vastavalt niitide numbrile. Ülemise ja alumise niidi kohaleseadmine ja reguleerimine. Piste suuruse reguleerimine. Häirete kõrvaldamine masinas: halb õmblus, pistete vahelejätmine, riide halb edasi nihkumine jne.

Märkus. häired tekitatakse juhi poolt kunstlikult õppetöö ajal.

Masinaõmbluste sooritamine

Töötaja asend masina õmblemisel. Käte asetamine masina lauale ja jalgade asetamine pedaalile töötamise ajal.

Masina käimapanemine ja temal töötamise võtete näitamine.

Masinatöö sooritamise võtete näitamine: sirge lõikejoone kokkuteppimine sirgega, sirge vildakuga, pikutine põiki lõigatuga, triibulise riide vildakute lõikeäärte kokkuteppimine nii, et moodustub kalasaba õmblusjoonel, vildakute lõikeäärte kokkuteppimine, kitsaste ja laiade voltide õmblemine, õmbluste kinnitamine masinal.

Juhi äranägemisel võib anda täiendavaid töid: krookimine masinal, detailide äärte kokkuteppimine nii, et moodustuksid üleshoidmised ja krooked, reljeefide teppimine, ääre teppimine mitmesuguse kaugusega äärejoonest jne.

Masina käimapanemise ja sellel töötamise harjutamine. Mitmesuguste masinatööde teostamine riidelappidel. Tööde sooritamise objektideks võivad olla samuti traageldamistöde tegemisel juba varem õppijate poolt kokkutraageldatud mitmesugused asjad.

Viimistlus- ja triikimistöde teostamine

Nööpide ületõmbamise võtete näitamine. Kanditud nööpaugu pistega (pesule) ja valmis paelast nööpaukude väljatöötamine. Ääre viimistlemine nööpaugu- ja madalpistel. Ääre viimistlemine kandiga, kandi lõikejoone vahele õmblemine.

Ääre väljatöötamine viltuse kandiga.

Triikimistööd. Kanga ja eseme triikimine: diagonaaläärted,

õmbluste, sisseõmbluste, voltide, nõopaukude jne. siledaks triikimine. Läikekohtade kõrvaldamine.

Harjutused nõopide ületõmbamise õppimiseks. Mitmesuguste nõopaukude tegemine: kanditud nõopaugu pistega, valmis paelast. Ääre viimistlemine nõopaugu ja madal-pistel. Kandi õmblemine lõikejoone vahele (ääre viimistlemine). Ääre viimistlemine viltuse kandiga.

Triikimistöde sooritamine.

Töid võib sooritada riidelappidel ja üksikutel asjadel (lapse kleit, padjapüür ja muud).

Puuvillase kleidi õmblemine

Lühikesed andmed inimese normaalsest kehaehitusest. Peamised kõrvalekaldumised vormist: küürakus, kühmusolek, õlgade ja puusade vildakus jne.

Peamised mõõdud, mis on vajalikud kleitide lõigete tegemiseks. Mõõduvõtmise reeglid.

Lõike läbiarutamine (näitlikuks abinõuks võib võtta lihtsa tegumoega kleidi lõike, suurusega nr. 48). Kleidi tegumoe kirjeldus. Kleidi peamiste ja vähemoluliste detailide läbiarutamine.

Kleidi peamiste lõikejoonte nimetamine. Lõikejoonte kopeerimine. Kopeerimise moodused. Lõike laiiasetamine riidele. Juurdelõikamine. Võtete näitamine, kuidas määrata keskjoont sirge niidi järele seljale, esiosale, seelikule. Kanga mustrisümmeetria säilitamine keskjoone määramisel. Jätkude külgeõmblemine varrukatele, vööle, seelikule jne.

Kleidi ettevalmistamine selgaproovimiseks. Võtete näitamine: voltide ja sisseõmbluste traageldamine esiosas ja seljaosas (olenevalt kleidi tegumoest), õlaõmbluste traageldamine (arvestades üleshoidmise jaotust), külgõmbluste ja varrukate traageldamine, varruka kaare väljatöötamine, alääre töötlemine, kätiste külgetraageldamine. Prooviks ette valmistatud eseme (pihiku) kvaliteedi kontrollimine (mannekeenil või figuuril). Kleidi pihiku ja seeliku ühendamise. Vöö ettevalmistamine.

Kleidi õige istumise määramine figuuril.

Jäljendmärkide tegemine detailide ühendamise jaoks pärast selgaproovimist. Eseme detailide lahtiarutamine pärast proovi. Kleidi parema poole ühendamine vasakuga. Jäljendmärkide ülekandmine ühelt poolt teisele. Kleidi all-

ääre ja detailide lõikamine kõigi lõike joonte täpse sobitamise järgi.

Detailide lõikejoonte sobitamine riide mustriga.

Kleidi montaaž. Kleidiõmbluste viimistlemine: viimistlemise võtete näitamine, küljekinnise valmistamine, pahem-poolse väljatöötamine olenevalt riide assortimendist.

Kleidi alaaäre tasandamise, sisseõmbluste ja õlaõmbluste töötlemise võtete näitamine.

Krae õmblemine kaelaavasse, mitmesuguste kraede väljatöötamise võtted. Võtete näitamine, kuidas ühendada varrukad käeavaga, varruka asendi seadmine käeaugu järele. Varruka õige asendi määramine käeaugu suhtes.

Kleidi lõplik viimistlus. Kleidi puhastamine märkidest ja niidotstest. Üksikute detailide kinnitamine. Triikimine. Nööpide külgeõmblemine.

Praktilised tööd

Materjali juurdelõikamine. Lõike paigutamine materjalile, märkimine ja juurdelõikamine.

Riide põhilõime, koe ja mustri arvestamine juurdelõikamisel. Juurdelõigatud detailide kontrollimine.

Voltide, sisseõmbluste ja väikeste detailide väljatöötamine. Jätkude külgeõmblemine. Voltide töötlemine (traageldamine ja pressimine). Sisseõmbluste ja mitmesuguse tegumoega väikeste detailide töötlemine: vööd, klapid, pealeõmmeldud taskud jne.

Alaaäre töötlemine. Külgeõmbluste töötlemine (õigesti traageldada ja kokku teppida).

Külgekinniste valmistamine, õmbluste puhastamine vaskult poolt, olenevalt riide iseloomust. Kleidi alaaäre tasandamine ja väljatöötamine. Pihiku ja seeliku ühendamine pika talje joone järele. Õmbluste ja krae töötlemine. Õlaõmbluste töötlemine (traageldada ja kokku teppida). Kleidi krae töötlemine. Krae ühendamine kaelaavaga (traageldada, vahele õmmelda krae, arvestades pingsust ja üleshoidmisi üksikutes kaelaava osades). Kaela väljalõike ja kinnise töötlemine.

Varrukate töötlemine ja nende ühendamine käeauguga. Varrukate väljatöötamine: kroogete, puhvide jne. tegemine, õmbluste kokkuteppimine ja varruka alaaäre ühendamine kätisega, varruka käeaugu traageldamine ja teppimine, arvestades varruka õiget asendit ja jaotust käeaugu järgi.

Kleidi lõplik viimistlemine. Nööpaukude tegemine (kandiga).

Valmiskleidi triikimine. Nööpide asukoha märkimine ja külgeõmblemine.

Märkus. Soovitatav on, et kõik ringis õppijad õmbleksid kaks kleiti: ühe — ringi õppetöö ajal, teise — koduse ülesandena.

Naistepluuside õmblemine

Pluusi põhilõike joonestamine normaalmõõtudele. Põhilõike joonestamisel kasutada artikleid «Kuidas lõigata otsaõmmeldud varrukatega pluusi» («Nõukogude Naine» nr. 2, 1955, lk. 27—28) ja «Pluuside õmblemine» (1955. a. käsitööalbum).

Pluusi tegumoe kirjeldamine. Detailide analüüs, nende nimetused. Lõike tuletamine vastavalt tegumoele. Valmislõike kontrollimine keha järgi. Lõike paigutamine riide kangale. Riide juurdelõikamine.

Pluusi õmblemise töö järjekord, õmbluste töötlemise võtete näitamine: kahekordsed (tagasipööratud), kinnise lõikejoonega õmblused.

Passe ja kätiste töötlemine, kinnise töötlemine kandiga ja voltide näol, töötlemisvõtete näitamine. Voltide valmistamine pluusi esiosal. Montaaž. Õlaõmbluste ja krae töötlemine arvestades õiget riide üleshoidmise jaotust. Voltide ja kroogete taotlemise võtteid õlajoonel ja varruka alaäärel. Varruka ühendamine käeauguga. Õige ühendamise kontrollimine. Varruka kaare üleshoidmise norm varruka käeavasse õmblemisel ja pluusi alaääre töötlemise võtete näitamine.

Piha taljejoone väljatöötamine kroogetega (kummipaela abil), voltidega, sisseõmblustega.

Praktilised tööd

Materjali juurdelõikamine. Lõike paigutamine materjalile, määramine ja juurdelõikamine. Riide lõime, koe ja mustri arvestamine juurdelõikamisel. Juurdelõigatud detailide kontrollimine.

Mitmesuguste õmbluste ja pisidetailide töötlemine.

Kiilude ja teiste väikeste detailide töötlemine ja nende sobitamine põhidetailide juurde.

(Külge õmmelda ja triikida jätkud ja teised pisidetailid).

Mitmesuguste õmbluste teostamine puuvillariidest val-

mistatava pluusi juures. Pealepandavate taskute, passe, vöö ja teiste väikeste detailide töötlemine.

Õlaõmbluste ja krae töötlemine. Õlaõmbluste töötlemine (traageldada ja kokkuteppida). Krae töötlemine, krae külgeõmblemine arvestades pingsust ja üleshoidmisi üksikutes kaelaava kohtades.

Pluusi külgeõmbluste ja alääre töötlemine. Külgeõmbluste töötlemine (traageldada ja kokkuteppida). Pluusi alääre töötlemine masinal ja käsitsi.

Varrukate töötlemine ja nende ühendamine käeauguga. Varruka kroogete ja völte töötlemine ja nende ühendamine kätisega. Varruka löikejoone töötlemine kandiga. Õmbluste kokkuteppimine, varruka käeaugu õmblemine ja teppimine (arvestades selle õiget istumist), varruka ümbermõõdu jaotamine käeaugu järgi.

Pihajoone väljatöötamine.

Pluusi viimistlemine, valmispluusi triikimine. Nööpide koha märkimine ja külgeõmblemine.

Märkus. Ringis valmistatakse pluus puuvillasest riidest. Teine pluus (kunstiidist või siidist) valmistatakse koduse ülesandena, kusjuures sellele järgneb ringi õppetöö ajal töö õigsuse ja kvaliteedi kontrollimine nii üksikute detailide järgi kui ka eseme järgi tervikuna.

Seelikute õmblemine

Seeliku põhilõike joonestamine normaalmõõtudele. Seeliku põhilõike joonestamiseks kasutada: A. Veetamm «Naiste- ja lasteriiete juurdelõikus», Tln., 1952, lk. 112—113, «Seelikute joonestamine». Tegumoe kirjeldus. Lõike tuletus vastavalt tegumoele. Detailide läbiarutamine, nende nimetused. Lõike paigutamine riidele. Juurdelõikamine. Peamiste õmblustehete teostamise järjekindlus. Jäljendmärkide tegemine niidiga, mitmesuguste völte traageldamise reeglid. Koršaaži töötlemine. Võtete näitamine seeliku ühendamise kohta koršaažiga. Seeliku kontrollimine mannekeenil või figuuril. Lõplik viimistlus.

Praktilised tööd

Mitmesuguste völte töötlemine. Seeliku ja passelõhe väljatöötamine. Völte vahel olevate õmbluste töötlemine. Seeliku alääre tasandamine ja töötlemine. Miidri töötlemine. Koršaaži ühendamine seeliku ülemise osaga. Vöö

töötlemine ja ühendamine seeliku ülemise osaga. Triikimine. Lõplik seeliku viimistlemine.

Märkus. Ringis valmistatakse seelik 4-paaniline. Teine seelik (eraldi lõigatud, voldiga või mõne uue tegumoega) valmistatakse koduse ülesandena, millele järgneb ringi õppetöö ajal kontrollimine töö õigsuse ja kvaliteedi suhtes. Nii üksikute detailide järgi kui ka eseme järgi tervikuna.

Villase kleidi õmblemine

Villaste kleitide õmblemise erinevuse üldine karakteristik: villa elastsus, selle omadus muuta kuju (deformatsioon). Niiskuse tähtsus villaste kangaste töötlemisel, meetodid, mis aitavad säilitada kergete villaste kangaste värskust ja elastsust.

Detailide töötlus ja villase kleidi montaaž.

Lõigete konstrueerimine vastavalt tegumoele. Kleidi detailide töötlemise võtete näitamine. Kaunistavad materjalid, nende ettevalmistus, kleidi detailide töötlemine voodermaterjaliga, arvestades kahekordse riide õiget kuju ja pingsust (kandid, klapiid, taskud jne.).

Näidata ääre töötlemise võtteid: kandiga (tikkimisega), kaunistavad õmblused (reljeefid), nende teostamine.

Külgekinnisega küljeõmbluste töötlemise iseärasused. Ligihoitava lõikega kleitide küljeõmbluste triikimine.

Triikimise mõju kleidi lõikele ja kontuurjoontele. Näidata võtteid kleidi alaosa töötlemiseks kaunistatavate õmblustega, voltidega, topeltvoltidega. Mitmepaanilise seeliku töötlemine.

Varrukate töötlemine. Kitsaste ühe õmblusega ja all olevate voltide varruka töötlemise võtete näitamine. Varruka ühendamine käeauguga. Varruka laiuse ja käeaugu vahekorra õigsuse kontrollimine.

Kroogitud ja siledate varrukate sisseõmblemise võtete näitamine.

Villase kleidi lõplik viimistlemine.

Triikimine, puhastamine jäljendmärkidest ja niidiotstest. Mitmesuguste kaunistuste paigutamine ja kinnitamine.

Praktilised tööd

Lõigete paigutamine materjalile, märkimine ja juurdelõikamine.

Juurdelõikamisel arvestada: riide lõikejoont, koelõnga

(nikuti- ja põikiniite) parempoolt ja pahempoolt, riide mustrit. Juurdelõigatud detailide kontrollimine.

Kleidi ettevalmistamine prooviks.

Keskjoone määramine pihaosa detailidel (selg, esiosa) ja kleidi seelikuosal. Traageldustööde teostamine. Kokku traageldada põhiõmblused (õla-, külje-, taljeõmblused); kokku traageldada parem varrukas: kui kleit on raglaanlõikeline või laiendatud käeauguga, siis ette valmistada ja sisse traageldada mõlemad varrukad; traageldada kleidi aläär. Ette valmistada krae, vöö, kätised jne. Teostada proov ringi juhi kaasabil. Traageldamine pärast selgaproovimist. Lahti arutada parandatavad õmblused. Liita nõõpnõeltega parempool vasakuga. Parandada õmblusjooned pärast proovi. Detailid parandatud joonte järgi parajaks lõigata. Kõrvaldada kleidist nõõpnõelad. Kaunistavad lõikejooned õmblemiseks ette valmistada, peale tikkida, välja töötada ja triikida.

Voltide, sissevõttevoltide ja väikeste detailide töötlemine. Traageldada sissevõttevoldid ja mitmesugused voldid (sissevõttevoltide asendamiseks kasutatavad); triikida või pressida; välja töötada vöö, klapid, taskud ja teised väikesed kleidi detailid. Töödelda nõõpaugud.

Külgõmbluste ja alaosa töötlemine. Kokku traageldada ja läbi teppida külgõmblused; siledaks triikida; alääre tasandamine ja väljatöötamine.

Õlaõmbluste ja krae töötlemine.

Kokku traageldada ja läbi teppida õlaõmblused, arvestades seljaosa üleshoidmist. Õlaõmbluste siledaks triikimine. Krae töötlemine ja ühendamine kaelaavaga. Kaelaava ja selle kinnise töötlemine, kinniseta kaelaava töötlemine.

Varrukate töötlemine ja nende ühendamine kaelaavaga. Kitsaste, ühe õmblusega ja allolevate voltidega varrukate töötlemine. Varruka ühendamine käeauguga. (Varrukas käeauku traageldada ja läbi õmmelda, arvestades õiget varruka langust ja õiget üleshoidmise jaotust käeaugu järgi.)

Villase kleidi lõplik viimistlemine

Ära märkida kohad nõõpidele ja nad kleidile külge õmmelda. Valmis kleit triikida.

Märkus. Ringis valmistatakse üks kleit: teine kleit valmistatakse koduse ülesandena, millele järgneb ringi õppetöö ajal detailide ja eseme terviku töötlemise õigsuse ja kvaliteedi kontrollimine.

Kirjandust

Бланк А. Ф., Гореленкова Ф. А. Кройка женского платья. Гизлегпром, 1950.

Русакова С. М., Русаков С. И. Что должен знать каждый, имеющий домашнюю швейную машину. М.-Л. Гизлегпром, 1947.

Стетюха Л. Т. Конструирование легкого платья и белья. М.-Л. Гизлегпром, 1949.

«Kimanolõiked», «Nõukogude Naine» nr. 7, 1954, lk. 29—30.

«Lasteriiete lõikamisest ja õmblemisest», «Nõukogude Naine», nr. 7, 1955, lk. 30—31.

«Lasteriiete lõikamisest ja õmblemisest», «Nõukogude Naine», nr. 8, 1955, lk. 30—31.

Vastutav toimetaja: V. Tagger

Ladumisele antud 16. III 1957. Trükkimisele antud 30. III 1957. Paber 54×84, 1/16. Trükipoognaid 1,0. Formaadile 60×92 kohaldatud trükipoognaid 0,82. Trükiarv 3000. MB-01895. Tellimuse nr. 556.

Trükikoda «Bolševik», Viljandi, V. Kingissepa t. 31.

На эстонском языке

ПРИМЕРНАЯ ПРОГРАММА КРУЖКА КРОЙКИ И ШИТЬЯ.

Tasuta

A

21504

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01129616 9